

Nr 499

Av herr Persson, Helmer, och herr Öhman, *angående leveranstillägget för mjölk, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 571 i Andra kammaren)

Den utformning av småbrukarhjälpen, som beslutades av 1959 års riksdag, föranledde omedelbart erinringar och missnöje bland berörda grupper. Försämringen av småbruksstödet i förhållande till vad vederbörande utredning föreslagit framstod som en synnerligen småsnål politik. Denna mening gällde framför allt leveranstillägget på mjölk, där regeringens förslag och riksdagens beslut — i förhållande till vad utredningen ansett — innebar en sänkning av övre gränsen för maximalt bidrag från 15 000 till 12 000 kilogram levererad mjölk per år. Denna nedprutning framstod som desto mer omotiverad som även utredningsförslaget innebar en försämring av tidigare leveranstillägg, då det gällde leveranser över 17 000 kg. Nu kom försämringen att gå ut över leveranser över 14 000 kg. Förbättringen av tillägget i fråga om mindre leveranser ansågs inte rimligen böra gå ut över andra småbruk, med intensivare och litet större produktion, där brukarnas inkomstförhållanden i allmänhet också var otillfredsställande.

Under de år som gått sedan riksdagsbeslutet har diskussionerna om detta fortsatt bland småbrukarna. En betydande opinion, inte minst i Norrland, vill ha kontantbidraget ersatt med en väsentlig höjning av leveranstillägget. Många småbrukare frågar också varför man inte tog upp utredningens förslag om införandet av ett kalvbidrag, vilket skulle varit motiverat även ur produktionssynpunkt och betytt en värdefull hjälp för många mindre jordbruk. Om likväl meningarna om småbruksstödet kan sägas vara rätt delade i berörda hänseenden råder ingen tvekan om opinionens enhällighet, då det gäller kravet om en omedelbar förbättring av leveranstillägget.

Orsaken är att söka i vad som ovan erinrats om, nämligen den försämring av leveranstillägget som 1959 års beslut innebar för betydande grupper av mindre brukare. Härtill kommer de kostnadsfördyringar som ägt rum och de allmänna, mera pressade produktionsbetingelser som inträtt under tiden därefter och vilka man anser motivera något slag av kompensation. Faran för en större överproduktion på mjölk anses inte heller föreligga för närvarande.

De blygsamma förslag till förbättring av leveranstillägget — upp till vad utredningen föreslog — som var föremål för riksdagens behandling i fjol

ledde som bekant inte till något resultat. Vi anser emellertid de motiv som förebragts för en förbättring av leveranstillägget vara välgrundade. Den ökning av det extra mjölkpristillägget i norra Sverige som påyrkats anser vi likaså väl motiverad med hänsyn till både de aktuella betingelserna för småbruket där som underskottet på konsumtionsmjölk i denna del av landet. Statens årliga kostnader för det särskilda stödet åt det mindre jordbruket har efter hand minskats med ett 20-tal miljoner per år. Även med de förbättringar vi här förordar kommer dessa kostnader icke att uppgå till vad utredningen om småbruksstödet redan 1958 ansåg vara rimligt för hit hörande ändamål.

Med hänsyn till vad ovan anförts föreslår vi,

att riksdagen måtte besluta

att leveranstillägg för mjölk skall utgå med 6 öre per kilogram för leveranser mellan 1 000 och 9 000 kilogram per år, att maximibeloppet, 480 kronor, skall utgå oförändrat upp till en leveranskvantitet av 20 000 kg samt att för leveranser överstigande 20 000 kg per år en avtrappning sker med 4 ör per kg;

att extra mjölkpristillägget i norra Sverige skall utgå med 250 öre per kilogram mjölkfett i område I, med 230 öre i område II, med 180 öre i område III, med 140 öre i område IV och med 40 öre i område V; samt

att det av Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln, punkt 31 — Särskilt stöd åt det mindre jordbruket — för budgetåret 1962/63 begärda förslagsanslaget uppräknas med erforderligt belopp.

Stockholm i januari 1962

Helmer Persson

Gunnar Öhman